

ผู้ใช้เพิร์พคิดใหม่เกี่ยวกับการเปิดเผยสถานะเอชไอวีกับคู่นอน

อุดม ลิขิตวรรณวุฒิ แปล

การเปิดเผยสถานะเอชไอวีเป็นเรื่องที่ซับซ้อนมากสำหรับคนจำนวนมากเพราะความกังวลหลายประการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตีตราและการเลือกปฏิบัติที่อาจตามมา ในสมัยก่อนเมื่อการป้องกันเอชไอวีมีไม่มากนักนั้น การเปิดเผยสถานะเกี่ยวกับเอชไอวีเป็นการลดโอกาสในการแพร่เอชไอวีต่อไป แต่ในปัจจุบันทางเลือกในการป้องกันเอชไอวีที่ได้ผลดีมีมากขึ้น ทำให้การเปิดเผยสถานะเอชไอวีระหว่างคู่เพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่ไม่สำคัญมากนักสำหรับบางคน ในเว็บไซต์ The Body มีบทความเกี่ยวกับผู้ใช้เพิร์พและการเปิดเผยสถานะเอชไอวีกับคู่เพศสัมพันธ์โดยผู้ส่งเสริมการใช้เพิร์พตั้งเนื้อหาด้านล่าง¹

การสื่อสารเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญที่สุดของเราในการต่อสู้กับการแพร่ระบาดของเอชไอวี นั่นเป็นความจริงไม่ว่าเราจะคิดเกี่ยวกับวิธีที่เราแบ่งปันข้อความด้านสาธารณสุขหรือวิธีที่เราพูดคุยกับคู่รักและคู่นอนของเรา และเมื่อเราคิดอยู่เสมอในการทบทวนเกี่ยวกับการให้ข้อมูลด้านสาธารณสุขในวงกว้าง มันเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องประเมินใหม่ว่าเราจะพูดคุยระหว่างบุคคลเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศได้อย่างไร

ในฐานะผู้ดูแลของข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเพิร์พ: คิดใหม่เกี่ยวกับการป้องกันเอชไอวีและเพศสัมพันธ์ (PrEP Facts: Rethinking HIV Prevention and Sex) ซึ่งเป็นกลุ่มเฟซบุ๊ก (Facebook) ที่มีสมาชิกกว่า 21,000 คนที่แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเพิร์พและการลดอันตราย (PrEP and harm reduction) ผู้ดูแลร่วมของผมและผมมักจะดำเนินการการสนทนาโดยทำทนายวิธีที่เราทุกคนมองการป้องกันเอชไอวีแบบดั้งเดิมที่นอกเหนือไปจากการสนทนาแบบเดิมๆเกี่ยวกับถุงยางอนามัยและการตรวจเอชไอวี นอกจากนี้เรายังให้ความสำคัญกับวิธีที่เราจัดการกับเอชไอวีในโลกที่มีเครื่องมือป้องกัน เช่น เพิร์พและยูเทกซ์ (U=U) ซึ่งย่อมาจากตรวจไม่เจอเท่ากับไม่แพร่เชื้อ ที่หมายถึงผู้ที่รับการรักษาด้วยยาต้านไวรัสสำหรับเอชไอวีที่สามารถกดไวรัสในร่างกายของตน [ให้มีปริมาณที่น้อยมากจนตรวจวัดไม่ได้ - อุดม] และไม่สามารถแพร่เชื้อได้ถึงแม้ว่าจะมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ใช้ถุงยางอนามัยก็ตาม

ภาพโดย GettyImages/SDI Productions ใน TheBody

การสนทนาของกลุ่มเฟซบุ๊กเรื่องหนึ่งที่มีความเห็นที่แตกต่างกันมากแบบแบ่งขั้วและที่โพล้ขึ้นมาเป็นครั้งคราวนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเปิดเผยสถานะเอชไอวี โดยปกติแล้วพวกเราหลายคนใช้การสนทนาเกี่ยวกับสถานะเอชไอวีเป็นเครื่องมือในการลดการแพร่เอชไอวี ถึงแม้จะมีวิธีการป้องกันเอชไอวีด้วยการกดไวรัสให้อยู่ในระดับต่ำมากและวิธีการป้องกันทางชีวเวชศาสตร์ต่างๆก็ตาม หลายคนยังคงมองว่าการเปิดเผยสถานะเป็นเครื่องมือลดความเสี่ยงที่มีคุณค่าเครื่องมือหนึ่ง แต่ผมคิดว่าถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องประเมินใหม่เกี่ยวกับวิธีที่จะพูดคุยเกี่ยวกับสถานะเอชไอวีกับคู่นอน และพิจารณาว่าการเปิดเผยสถานะกลายเป็นเครื่องมือที่ล้าสมัยซึ่งส่งผลเสียมากกว่าผลดีหรือไม่

¹ PrEP Users Rethink How We Discuss HIV Status Disclosure With Sexual Partners โดย Michael Chanclley Jr., M.S.W. เมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2566 ใน <https://www.thebody.com/article/prep-users-rethink-hiv-disclosure>

เมื่อผมคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผมได้พูดคุยกับผู้ให้เพร็พและผู้รณรงค์เกี่ยวกับเอชไอวีห้าคนที่เป็นคนรุ่นต่างๆกันและมีภูมิหลังที่แตกต่างกันเกี่ยวกับวิธีการที่เพร็พปรับเปลี่ยนรูปแบบการพูดคุยเกี่ยวกับสถานะเอชไอวีของพวกเขาเพื่อดูว่าการเปิดเผยสถานะกลายเป็นเครื่องมือในการลดความเสี่ยงต่อเอชไอวีที่หลายคนยังคงใช้อยู่ในปัจจุบันได้อย่างไร และเราจะเปลี่ยนจุดโฟกัสของเราไปยังเครื่องมือป้องกันที่อิงตามหลักฐานมากขึ้นเช่นเพร็พได้อย่างไร

การสนทนาเกี่ยวกับสถานะเอชไอวีก่อนการให้เพร็พ

ผมเริ่มใช้การตรวจเอชไอวีที่รู้ผลเร็วเป็นประจำเมื่อปีค.ศ. 2004 (พ.ศ. 2547) โดยไปตรวจที่องค์กรเอชไอวีในชุมชนที่ได้รับทุนสนับสนุนสำหรับทำงานเพื่อลดความเสี่ยงต่อเอชไอวี นอกเหนือจากการใช้ถุงยางอนามัยอย่างสม่ำเสมอแล้ว วิธีการป้องกันเช่นนี้เน้นมากเกี่ยวกับการสนทนากับคู่เพศสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานะเอชไอวีของเรา ดังนั้นมุมมองในช่วงแรกๆของผมเกี่ยวกับความสำคัญของการเปิดเผยสถานะจึงแตกต่างจากบางคนที่มีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่ช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเอชไอวีก่อนที่จะมีการตรวจเอชไอวีอย่างรวดเร็วจะมีใช้กัน

เดมอน เจคอบส์ (Damon Jacobs) ผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับครอบครัวและการแต่งงาน ผู้รณรงค์ด้านเอชไอวี และผู้ก่อตั้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเพร็พ (PrEP Facts) กล่าวว่า “ผมไม่เคยถามสถานะเอชไอวีของคุณจนเลยสักครั้ง” “ถ้าผมเลือกที่จะรักษาการเป็นเอชไอวีไว้ นั่นเป็นความรับผิดชอบของผม 100% ที่จะคงการเป็นเอชไอวีไว้ และนั่นคือทางเลือกของผม ดังนั้นผมจึงตัดสินใจที่จะทำเช่นนั้น”

เขากล่าวเสริมว่า “อย่าลืมว่าย้อนกลับไปในปีค.ศ. 1989 นั้นเรายังไม่มีวิธีการตรวจเอชไอวีที่ตีพอ” “เรามีการตรวจแต่ต้องใช้เวลาสองสัปดาห์หรือมากกว่านั้นจึงจะรู้ผล ดังนั้นหากคุณเป็นคนที่ร้านและมีเซ็กส์กับคนที่ร้านคนอื่นๆ มันจะไม่มีทางที่จะรู้ได้เลยว่าคุณเป็นบวกหรือไม่ ดังนั้นข้อสันนิษฐานคือทุกคนเป็นบวกหมด และทำตามสันนิษฐานนั้นในการตัดสินใจเกี่ยวกับเพศที่ปลอดภัยยิ่งขึ้นของคุณ”

เดวิด คูน็อฟ (David Knopf) ผู้ดำเนินรายการข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเพร็พ ที่ทำงานเรื่องนี้มายาวนานแล้วกล่าวว่า “ผมจะตอบอย่างตรงไปตรงมาเสมอ แต่หลังจากเพร็พมีใช้ได้ระยะหนึ่งยูเทกกับยูกิ โผล่ออกมา สิ่งที่ผมต้องการจะพูดจริงๆก็คือ ‘คุณรู้ไหม คุณไม่จำเป็นต้องรู้เรื่องนั้น เราไม่จำเป็นต้องคุยกันแบบนี้’ แล้วผมก็เริ่มรู้สึกอึดอัด มันเหมือนกับการติดป้ายเอชไอวีลบเพื่อรับรองว่าคุณปลอดภัยถึงแม้ว่าคุณจะปลอดภัยอยู่แล้วเพราะเครื่องมือป้องกันเอชไอวีต่างๆเหล่านี้”

เช่นเดียวกับผมเอง จามาล เรฟพิว ผู้รณรงค์ด้านเอชไอวีและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเริ่มมีเพศสัมพันธ์เมื่อการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันเอชไอวีมุ่งเน้นอย่างมากไปที่การตรวจเอชไอวีที่รู้ผลเร็วเป็นประจำ อธิบายกับผมว่า “ก่อนที่จะมีเพร็พ การรักษาสุขภาพทางเพศของผมเน้นไปที่การพูดคุยกันอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมาเกี่ยวกับสถานะ ผมมักจะพยายามถามคุณก่อนก่อนมีเพศสัมพันธ์เสมอว่าพวกเขารู้สถานะของตนเองหรือไม่ และมาตรการป้องกันใดที่พวกเขาสบายใจที่จะใช้เพื่อลดโอกาสที่ผมจะได้รับเอชไอวี”

แม้จะมีวิธีต่างๆที่จะเริ่มการพูดคุยกันเกี่ยวกับสถานะเอชไอวี แต่ทุกคนที่ผมพูดคุยด้วยก็เข้าใจว่าการลดความเสี่ยงในการติดเอชไอวีหมายถึงการปฏิบัติตามเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยวิธีต่างๆที่นอกเหนือจากการเปิดเผยสถานะ แม้กระทั่งเมื่อมีเพร็พเป็นทางเลือกหนึ่งก็ตาม

PrEP เปลี่ยนวิธีที่เราพูดถึงสถานะเอชไอวีหรือไม่?

ผมเริ่มใช้เพร็พในปี 2015 (พ.ศ. 2558) เมื่อผมทำงานเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการตรวจเอชไอวีและทำงานชุมชนอยู่ การสนทนาเกี่ยวกับสถานะยังคงมีความสำคัญมากสำหรับผม ในทางหนึ่งเรื่องนี้เป็นธรรมชาติที่สองของผมเพราะผมฝึกฝนการสนทนาเหล่านี้เป็นเวลานานและเทศนาเรื่องเหล่านี้ทุกวันเพื่อตรวจเอชไอวีให้กับผู้ที่มาใช้บริการและสมาชิกอื่นๆของชุมชน การเปิดเผยว่าผมกำลังใช้เพร็พอยู่ หรือ ใส่ข้อมูลนี้ไว้ในประวัติย่อ (profile) ของผม ทำให้คู่เพศสัมพันธ์ที่เป็นผู้ที่อยู่กับเอชไอวีรู้สึกสบายใจขึ้นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล

เมื่อพูดคุยถึงวิธีที่เพร็พได้เปลี่ยนวิธีที่เราพูดคุยเกี่ยวกับสถานะเอชไอวีกับคุณอน เคนยอน ฟาร์โรว์ (Kenyon Farrow) ผู้รณรงค์ด้านเอชไอวี และอดีตบรรณาธิการอาวุโสของ TheBody และ TheBodyPro ซึ่งให้เห็นว่าการมีเพร็พใช้นั้นเกิดขึ้นพร้อมๆกับการเพิ่มขึ้นของการใช้แอปพลิเคชันสำหรับหาคู่ (hook-up apps) เขากล่าวว่า “ในบางแง่มุม บทบาทของเทคโนโลยีเพราะมันเกิดขึ้นพร้อมๆกับความก้าวหน้าทางชีวเวชศาสตร์ เช่น ยูเทกกับยูและเพร็พ สิ่งเหล่านี้รวมกันอาจขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงต่างๆและวิธีที่ผู้คนเปิดเผยข้อมูลมากกว่าสิ่งอื่นใด” “คุณสามารถเลือกสถานะของคุณได้อย่างแท้จริงจากเมนูทางเลือกต่างๆในแอป หรือหากไม่ได้โพสต์ คุณสามารถเปิดเผยในข้อความโดยตรง (Direct Message หรือ DM) ได้”

เมื่อผมมั่นใจมากขึ้นว่าเพร็พได้ผลและความวิตกกังวลของผมเกี่ยวกับการได้รับเอชไอวีลดลง ผมจึงค่อยๆหยุดถามเกี่ยวกับสถานะ ไม่ว่าสถานะเอชไอวีของคนบางคนจะเป็นอย่างไร ผมก็จะมีเพศสัมพันธ์กับพวกเขา สำหรับความรู้ของผม คุณอนที่มีเอชไอวียังคงบอกอย่างตรงไปตรงมา ในหลายกรณีผมรู้ว่าตัวเองได้เปิดเผยสถานะถึงแม้ว่าผมกำลังใช้เพร็พอยู่ก็ตามเพราะหวังว่าจะไม่ต้องใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งบางครั้งทำให้การสนทนากับคุณอนที่สันนิษฐานว่าไม่มีเอชไอวีค่อนข้างอึดอัด ใจมากกว่าการสนทนากับคู่ที่รู้และเปิดเผยสถานะเอชไอวีบวกของตน

คริส ซอล (Chris Saul) ผู้ดำเนินรายการข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเพิร์ฟเกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิธีที่เพิร์ฟเปลี่ยน การสนทนาที่เกี่ยวกับการเปิดเผยสถานะซึ่งสะท้อนถึงตัวผมเองในบางแง่ เขากล่าวว่า “ก่อนมีเพิร์ฟใช้ ถ้าผมรู้ว่าอีกฝ่าย เป็นเอชไอวีบวกสาเหตุนั้นอาจจะลดโอกาสที่ผมจะมีเพศสัมพันธ์กับพวกเขาจนถึงแม้ว่าผมจะใช้ถุงยางอนามัยก็ตาม” “ซึ่ง ในทางหนึ่ง เหตุผลหนึ่งที่ผมไม่ถามคนอื่นก็เพราะผมไม่อยากจะรู้คำตอบ ในปัจจุบันเรามีเพิร์ฟผมไม่เคยถามใครเลย ผมแค่ ไม่ถามพวกเขาว่าสถานะของพวกเขาคืออะไรเพราะมันไม่สำคัญสำหรับผม มันเหมือนกับว่านาฬิกาได้ย้อนกลับไปก่อนยุค เอชไอวีเมื่อผมมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ตอนที่ผมเคยอาศัยอยู่ในซานฟรานซิสโก ผมไม่ถามใครและไม่มีใครถามผมและ เกือบทุกคนร่วมเพศแบบดิบ [fucking raw หรือ มีเพศสัมพันธ์แบบสดที่ไม่ใช้ถุงยาง - อุดม] แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น”

การเปิดเผยสถานะเอชไอวีและการตีตรา

จากการสนทนาแต่ละครั้งกับผู้ใช้เพิร์ฟหลายๆคน ผมได้เรียนรู้ว่าไม่มีวิธีใดที่เป็นวิธีที่ถูกต้องเพียงวิธีเดียวในการ พูดคุยเกี่ยวกับการเปิดเผยสถานะเอชไอวีกับคู่นอน แต่เราทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่ากรอบของการเปิดเผยสถานะส่วนใหญ่ ในปัจจุบันนั้นล้าสมัยและอาจเป็นอันตรายได้หากเราไม่เริ่มการสนทนาอย่างละเอียดละออและนุ่มนวลกว่านี้

เจคอบส์ชี้ให้เห็นว่าในปีค.ศ. 2022 มี 35 รัฐที่ยังคงมีกฎหมายที่ลงโทษทางอาญาแก่การทำให้อื่นสัมผัสกับเอชไอวี โดยไม่มีการเปิดเผยสถานะ “ความคิดทั้งหมดนี้ในฐานะที่เป็นผู้ที่ไม่เอชไอวีและใช้เพิร์ฟอยู่ การที่ผมจะกำหนดให้ใคร ก็ตามมีภาระหรือมีความรับผิดชอบต่อการเปิดเผยสถานะเอชไอวีของพวกเขากับผมนั้นเป็นเรื่องไร้สาระ ผมจะไม่ทำเช่นนั้น ผมจะไม่ทำให้คนอื่นอยู่ในสภาวะนั้น และผมไม่เห็นว่าการไม่ต้องการทำเช่นนั้นด้วย หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันเกี่ยวกับ เพิร์ฟ และยูเทกซ์ทำให้ผมมีความจำเป็นต้องมีแม้แต่การสนทนา”

กฎหมายที่ลงโทษทางอาญาเกี่ยวกับเอชไอวีมักไม่สอดคล้องกับวิทยาศาสตร์ ยังมี 11 รัฐที่ยังเอาโทษทางอาญากับผู้มีเอชไอวีในการกีดกันหรือถ่มน้ำลายรดคนอื่น และอีก 7 รัฐยังคงเอาผิดสำหรับการมีเพศสัมพันธ์ทางปาก แม้ว่า วิทยาศาสตร์จะพิสูจน์มาแล้วเป็นเวลาหลายสิบปีแล้วว่า การกระทำเหล่านี้ไม่ใช่วิธีการแพร่เชื้อที่เป็นไปได้ก็ตาม มุมมอง แบบโบราณของสังคมเกี่ยวกับการเปิดเผยสถานะเป็นมากกว่าแค่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และนำไปสู่การทำให้อื่นที่มี เอชไอวีกลายเป็นอาชญากร แม้ว่าจะไม่มีโอกาสแพร่เชื้อไวรัสได้ก็ตาม

คณิฟ กล่าวหาว่า “มีความวิตกกังวลมากมายในบรรดาผู้ที่กลัวเอชไอวี และผู้ที่ยังคงกลัวที่จะติดเอชไอวีเพราะพวกเขา กลัวว่าเพิร์ฟไม่ได้ผล และไม่น่าแปลกใจเลยเพราะเราได้ใช้เวลาหลายสิบปีในการบอกทุกคนว่าพวกเขา กำลังจะตาย เพราะเอชไอวี และพวกเขาไม่ควรจะมีเพศสัมพันธ์โดยเด็ดขาดเพราะเป็นสิ่งที่อันตรายมาก นั่นคือข้อความที่เราเผยแพร่ ออกไปจนกลายเป็นวัฒนธรรม”

สำหรับวิทยาศาสตร์นั้นชัดเจนว่าเพิร์ฟได้ผล และยูเทกซ์มีผลในการป้องกันการแพร่เอชไอวี ถึงกระนั้นก็ตาม เราโยนความรับผิดชอบในการป้องกันการแพร่เชื้อไปยังผู้มีเอชไอวีหากว่าเราต้องการให้คนเปิดเผยสถานะ ในฐานะคนที่ ไม่ได้้อยู่ร่วมกับเอชไอวี เราต้องทบทวนตัวเองและคลายความกลัวเกี่ยวกับเอชไอวีที่ทำให้เราเพิกเฉยต่อวิทยาศาสตร์เพียง เพื่อตอบสนองความวิตกกังวลของเราเอง

ฟาร์โรว์ กล่าวว่า “ผมมักจะต่อต้านคนเหล่านั้นที่มักจะผลักระยะให้กับผู้มีเอชไอวีที่ต้องเปิดเผย ซึ่งคุณพบเห็นได้ ทั่วไปในโลกออนไลน์” “สิ่งที่ผมบอกคนอื่นบ่อยๆคือ สุขภาพทางเพศเป็นความรับผิดชอบของคุณ โดยเฉพาะในยุคของ เพิร์ฟที่คุณสามารถดูแลเรื่องสุขภาพทางเพศได้ด้วยตัวเอง ไม่ใช่ความรับผิดชอบของใครอื่นที่จะเปิดเผยสถานะให้คุณ ทราบและแบบรับความรับผิดชอบนั้นแทนคุณ เราไม่ได้สร้างรูปแบบใหม่สำหรับชุมชนในการพูดคุยเกี่ยวกับการเปิดเผย สถานะและสุขภาพทางเพศ เรายังคงติดอยู่ในกรอบของทศวรรษ 1990 สำหรับการหารือเรื่องสุขภาพทางเพศในปี 2023”

แน่นอนว่ายังมีคนจำนวนมากที่ยังไม่สามารถเข้าถึงเพิร์ฟได้เนื่องจากความท้าทายเชิงระบบ เช่น ขาดการเข้าถึงบริการดูแลสุขภาพทางเพศในราคาข่อมเยา หรือขาดผู้ให้บริการทางการแพทย์ที่มีความรู้ แม้จะมีความท้าทายเชิงระบบเหล่านี้แต่ ความเชื่อที่ตีตราของเราเองมักจะเป็นอุปสรรคสำคัญ การพัฒนากรอบการทำงานที่ดีขึ้นสำหรับการปรึกษาหารือเรื่อง สุขภาพทางเพศกับคู่นอนของเราซึ่งนอกเหนือไปจากการกำหนดให้ผู้มีเอชไอวีต้องเปิดเผยสถานะของพวกเขาเป็นขั้นตอน สำคัญในการทำลายการตีตรานั้น ในขณะที่ทางเลือกทางชีวเวชศาสตร์เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยจะขยายเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ มันถึงเวลาแล้วที่เราในฐานะชุมชนที่ต้องตั้งคำถามว่าเราจะขยายการสนทนาของเราเกี่ยวกับเรื่องเพศที่ปลอดภัย และดีต่อสุขภาพได้อย่างไร